

ርእሲ ዓንቀጽ:

ባርባራዊ መግዛእቲ ኢሰያስ ብኸመይ ይትኣለ?

ብኸመይ እዋናዊ ሃገራዊ ሕቶ ክምለስ ዝኸኣል: ጉጅለ ደቀባት 11.06.2009 ዓ.ም.

ህዝቢ ኤርትራ ኣብዚ እዋንዚ ብሰንኪ ልኡኽ ፋሺስታዊ ኢሰያስ ዝመጸ ጠንቂ፡ ኣብ ዘስካሕክሕ ጃምላዊ ጥፍኣት ወዳቕ ከምዘሎ፡ ንኹሉ ንጉዳይ ኤርትራ ዝከታተል ሰብ ግሉጽ፡ ህዝቢ ኤርትራ ኣብ ከምዚ ሓዲጋ ተንጠልጠሉ ከሎ ግን፡ የማናውያን ወይ ጸገማውያን፡ ኣሰላማውያን ወይ ብሔራውያን፡ ተንቀሳቕሱቲ ኢና እንዳብሉ ፋሕ ኢሎም ንቃለሰልካ ኣሎና ዝብሉ፡ ካብ 18 ውድባት ንላዕሊ ምህላዎም፡ እቲ ካብ ኩሉ ዘተሓሳብ ከኣ ተፋላሊዮም ከሎው፡ ቡዩም ንፍርቂ ዘመን ዝኣክልን ጸላእትና ዝነበሩን፡ ገናውን ጸላእትና ዝኾኑ መንግስቲ ኢትዮጵያ ተሓጊዘና፡ ንህዝቢ ካብዚ ወሪዱም ዘሎ ባርባራዊ መግዛእቲ ኢሰያስ ከነገላግሎና ኢሎም ዘይፍጸም ተስፋ ንህዝቢ ኤርትራ ምሃቦም፡ እዚ ኣብ ቀቢጸ ተስፋ ዝመርሕ ሽግራዊ ግን፡ ንህዝቢ ንኸይቃለስ ኩነ-ኢልካ ምቅላስ ኣንተዘይኮይኑ፡ ረብሓ ከምዘየምጽኣሉ ተፈሊጦዮ፡ ነዚ ከኣ ሎሚስ ኩሉ ብዛዕባ ኩነታት ኤርትራ ዝከታተል ሰብ ኣዘዩ ተረዲኡዎ፡ ብኸምዚ ዓይነት ቃልሲዚ ከኣ፡ ንህዝቢ ኤርትራ ካብ መግዛእቲ ኢ.ህ.ግ.ዲ.ፍ. ከናግፎ፡ ኢልካ ምሕላም ሃውተታ ጥራይ እዩ፡ ብኸልእ ኣዘራርባ እምብኣር፡ እቲ ብኸምዚ ዓይነት ኣገባብ ቃልሲ፡ እቃለስ ኣሎኹ ዝብል ውድብ ይኹኑ ጉጅለ፡ ብቐጥታ ይኹን ብተዘዋዋሪ፡ ምስ ባርባራዊ ጉጅለ ኢ.ህ.ግ.ዲ.ፍ. ተላፊኑ ይዓዩ ከምዘሎ እዩ ዘነጽረልካ።

ሎሚ እዋን ህዝቢ ኤርትራ ሃይማኖቱ ዝበርሰሉ፡ ብሔሩ ዝድምሰሰሉ፡ ዘኹርዕ ጭጥ ባህሉ ዝጠፍኣሉ፡ ወለዶኡ ብጃምላ ዝጸንተሉ ዘሎዮ፡ ብፍላይ እኳድኣ ህዝቢ ከበላ፡ ብመደብ ንኸጸንት ፋሺስታዊ ገዛኢ ኢሰያስ ስርሔይ ኢሉ፡ ተዓጢቑሉ ከምዘሎ ሓላፍ መንገዲ ዝፈልጦ መስርሕዮ፡ ብሓጸሩ ህዝቢ ኤርትራ ሎሚ፡ ኣብ መንጎ ሞትን ህይወትን ከምዘሎ ምስክር ዘድልዮ ኣይኮነን፡ ስለዚ ህዝቢ ኤርትራ ሃይማኖትን ሕጂ ዓሌትን ብሔርን ከይፈለዩ፡ ብውህደት ነቲ በኹሩ ዘሎ ሕቶ ሓድነት ክምልስ እዋኑ ይጠልቦ ኣሎ። ንሕቶ ሓድነት ምስ መለሰ ድማ፡ ሓባራዊ ባይቶ መስሪቱ፡ ነቲ ፈላልዩን መሰሉ መንዚቡን፡ ብሕሱም ፋሺስታዊ መግዛእቲ ዘማስኖ ዘሎ ኢሰያስ፡ ቀንዲ ጸላኢኡ ምዃኑ ከለልዮ ይግባእ። በዚ መስርሕዚ ጥራ እዩ ህዝቢ ኤርትራ ክድሕን ዝኸኣል።

ሎሚ ወለዶ ህዝቢ ኤርትራ ብረቂቕን ዝሑል ውግእን ኢ.ህ.ግ.ዲ.ፍ. ክጸንት ኣንዳርኣኻ፡ ካብ ኤርትራ ትሓቢእካን ሓኪልካን፡ እቃለሰል ኣሎኹ ምባል ምትላል ጥራይ እዩ። እቲ ሎሚ ቀንዲ ፍታሕ ክኸውን ዘለዎ ግን፡ ሕሉፍ ተመክሮታት ቃልሲ ፈቲሽካን ገምጊምካን፡ ብሓቕን ብግልጽን ሓደ ሓባራዊ ባይቶ መስሪትካ፡ ብሓርበኛዊ ተቓውሞ ንኢሰያስ ምምካት ጥራይ እዩ። ምስ ኢሰያስ ተዓሪቕካን ተመሳሰልካን ግን ኣይኮነን።

ህዝቢ ኤርትራ ቅድሚ 1961 ዓ.ም. ጀሚሩ ክሳብ 1991 ዓ.ም. ፡ ንነጻነቱ ክብል ብንቕሓት ይኹን ብሃገራዊ ስምዒት፡ ልዕሊ ሃገራዊ ዕላማ ተቓሊሱ፡ ክቡር መስዋእቲ ዝኸፈለ ህዝቢዮ፡ እቲ ጸማ-ቃልሱ ግን ብሰንኪ ሰላዩ ኢሰያስ ከምዘተጨውዮ ዘየካትዕ ጭቡጥ ሓቂዮ፡ እቲ ሓቂ ንሱ ኩይኑ ከሎ ድማ፡ ዝተፋላለዩ ኢጋጣሚታት ተጠቐምካ፡ ዝተፈላለዩ ውድባት ስለዝመስሪትካ፡ ዓወት ክመጽእ ኣይክኣልንዮ። ህዝቢ ኤርትራ ነዚ ተቓውሞቲ ውድባት ተፋላልዮምም፡ ንቃለሰልካ ኣሎና ዝብሉ-ዎ ውዳት ኣለልዩዎዮ። ህዝቢ ኤርትራ ሓቢርካምበር ተፋላሊኻ ዓወት ከምዘይርከብ፡ ካብ ሰብዓታትን ጀሚሩ እፈልጦዮ። ግን ካብቲ ዘሎ ሕጊ-ኣልቦ መንግስትን፡ ኣሎና ዝብላ ውድባትን፡ ዘይተኣደነ ሽግር እንዳርኣዮ፡ ክሳብ ሎሚ ስኣን ስመረት ጠፋእና ኣንዳብላ የስቈርቑር ኣሎ። ኣብ ነንሓድሕድካ ምቑስሳልን ምግርጫውን ዘይሃገራዊ ምዃኑ ህዝቢ ኤርትራ ኣጸቢቐ ፈሊጦዎዮ። ውድባት ጉድለታተን ደጉለን፡ ንኢሰያስ ጥራይ ምስካም ፍታሕ ከምጽእ ከምዘይክኣል ህዝብና ተረዲኣኡዎዮ። ኢሰያስ ድማ ጉድለታቱ ሸፊኑ፡ ኩሉ ሓጥያቱ ንውድባትን ንወያኔን ከሰክም ከሎ፡ ቀንዲ ስልቱ ንስልጣኑን መከራ ህዝቢ ኤርትራ ንምንቀሕን፡ ምዃኑ ድሮ ህዝቢ ኤርትራ ተረዲኡዎዮ። ሎሚ ህዝቢ ኤርትራ ብሰንኪ ኢሰያስን ውድባትን ዝወረደ ንድዮት፡ ካብ ተመክሮታቱ ተማሂሩዮ። ፋሺስታዊ መራሒ ኢ.ህ.ግ.ዲ.ፍ.፡ ማኣለያ ዘይብሉ ስለላዊ ምስምሳት እንዳምሃዘ፡ ከካይሉ ንህዝቢ ኤርትራ ፈላልዩ ኣብ ሓሸውዮ ሸኪሉዎ ከምዘሎ፡ ዳርጋ ሎምስ ኩሉ ኤርትራዊ በጺሑዎዮ።

ነቲ ካብ ቅድሚ 8 ዓመታት ጀመሩ፡ ክሳብ ሎሚ ክድረፍ ዝጸንሑ፡ መስርሕ እክብ-ፍንጥሕ (ምሕዝነት ወይ ኪዳንን) ድማ፡ ተልእኾ ዘለዎ ተዋስኦ ምዃኑ ድሮ ህዝቢ ኤርትራ በጺሑዎዮ። ካብዚ ኹሉ ንኸድሕን ግን ብትብዓት ተዋሃሂዱ፡ ኣብ ሓደ ደንበ ተጠርኒፉ ምስዝምኸት ጥራይ እዩ ነይሩ። እቲ ብገለ-ገለ ውድባት “ዋዕላዶ ባይቶዶ” እንዳተባህለ ገና ዝደጋገም ዘሎ ተዋስኦውን፡ ላግጺ ምዃኑ ህዝቢ ኤርትራ ኣለልዩዎዮ። እቲ ፍታሕ ድማ ኣብ ህዝቢ ኤርትራ ጥራይ እዩ ዘሎ። ህዝቢ ኤርትራ ኣብ መግዛእቲ ጣልያን ይኹን፡ ኣብ መግዛእቲ ኣንግሊዝ፡ ኣብ መግዛእቲ ሃይለስላሴ ይኹን፡ ኣብ መግዛእቲ ደርጊ፡ ተፋላልዩ ኣይፈልጥን። በብውራጃኡን ወረድኡን ዓዳን ድማ ብሓባር ክክብር ጸኒሑዮ። ደቁ ገሊኦም ብገርሆም ገሊኦም ብጉርሖም፡ “ንነጻነት ክንቃለስ ኢና”ኢሎም ንሚዳ-ኤርትራ ምስ ወጹ ግን፡ ቅድሚ ንጸላኢኦም ዝሰዕሩ፡ ጀብሃን ሻዕብያን እንዳተባህሉ፡ ጸላኢ ሓይሉ እንዳደልደለ ከሎ፡ ንሶም ግን ኣብ ነንሓድሕዶም ተመናቑሶምዮም። ኣዚ ከኣ ከም ብዓል ኢሰያስ፡ ብንግሆኡ ብሰለላ መርበብ (ሲኦይኤ) ተወዳዶም ስለዝጸንሑ ዘቓይዮም ተዋስኦዮ። ለዋህን

ገርህን ህዝቢ ኤርትራ ግን፡ ነቶም ስለላ-መርበብ ሲኣይኤ ተመልሚሎም ዝተዋፈሩ ደቂ ሃገር ዝብሃሉ፡ ውሑዳት ግን ከኣ ብረቂቕ ውዳባት ዝኾኑ፡ ሕበሩ ክብል ላሕ ኢሉዮ። ዝሰምየ ግን ከቶ ኣይረኽበን። ስለዚ ተፋላሊኻ ዝግበር ቃልሲ ፋይዳ ከምዘይምጽእ ህዝቢ ኤርትራ ኣቐዲሙ ይፈልጦ ነይሩዮ። እምብኣር ህዝቢ ኤርትራ ክሳብ ሕጂ ቀንዲ ጸገሙ፡ ኣዞም ኣቦይን ኣደይን በበይኑ ጸሎቶም ዝኾኑ ውድባትን፡ እቲ ካብ ባዕዳዊ ገዛኢ ዝገደደ ገበነና ጉጅለ ኢ.ህ.ግ.ዲ.ፍ.ን እዮም። ህዝቢ ኤርትራ ግን ኣይኮነን። ንሱስ ደላይ ሰላምን ደላይ ሕብረትን ደላ ራህዋንዮ። ነዚ ኣብዚ እዋንዚ ዘሎ ትያትሮ፡ ማለት ተፋላሊኻ “ንሰኻ ትረፍ ንሰኻ ምጽእ” ኣንዳተባህለ ዝፍተን ዘሎ ንስሙ ዋዕላ ግን፡ ፍታሕ ከምጽእ ከምዘይክእል ህዝቢ ኤርትራ ኣጸቢቐ በጺሑዮ። እዚ ኩሉ ክሳብ ሎሚ ዝካየድ ዘሎ ኣሸውዮምብኣር፡ ሕቡእ ኣጀንዳ ስለዘለዎ ጥራይ እዮ። ንሱ ድማ ህዝቢ ኤርትራ ባዕሉ ፍታሕ ንኸየናዲ፡ ኢ.ህ.ግ.ዲ.ፍ.ን ወያኔን መራሕቲ ውድባትን ተላፊኖም፡ ዋርድያታት ኮይኖም ኣላሽ ኣብሉዎ ኣለው። እቲ ቀንዲ ሕልሞም ድማ፡ ኣብ መወዳእታ ንህዝቢ ኤርትራ ዘርምዘርፍ ኣትሪፍካ፡ ጽባሕ ንግሆ ኣላሽ ክብልዎ፡ ባሕ ሕዙ ንዝመጸ ባዕዳዊ ወራሪ ከኣ፡ ኣንጉፋ ኢሉ መታን ክቕበሎ ጥራይ እዮ። ካብዚ ዝኸፍእ ውድቀት ከኣ የልቦን። ነዚ ክትጥሕና ዲኸን ትርህጸ ዘብልዮ።

እሞ ሕጂኸ ኣንታይ ድኣ ይገብር? እቶም ንህዝቢ ኤርትራ ንኸይጥርነፍ ጸገም ከይኖሞ ዘለው ህዝቢ ኣኤርትራ እንተዳኣ ኣለልዮም ኣንታይ ክገብር ኣለዎ? እስከ ነዞም ዝሰዕቡ ጸገማት ህዝቢ ኤርትራ ንክታተሎም።

መንግስቲ፡

በዘይ ሕጊ መንግስቲ የልቦን። ኢሲያስ ፕረሲደንት ዝብሃል ዘሎ ብዘይሕጊዮ። ስለዚ ሕግ-ኣልቦ መንግስቲ ክብሃል ይከኣልዮ። ኢሲያስ ብሕጊ ስለዘይክስስ ከኣዮ ደጋጊሙ ድርብርብ ገበናት፡ ኣብ ልዕሊ ለዋህ ህዝቢ ኤርትራ ዝፍጽም ዘሎ። ኢሲያስ ህንጻ-ሕጊ ጸዲቐ ኣብ ግብሪ ንኸይውዕል፡ ግጊቱዎ ዘሎ ንሱ ባዕሉዮ። መኸንያቱ ሕጊ እንተድኣ ተእዋጁ ብሕጊ ክፍረድ ስለዝኾነ ኣጸቢቐ ስለዝፈልጥ። ንህዝቢ እንዳገፈፈን እንዳኣሰራን፡ ኣንዳ ቀንጸለን፡ መንፈሳውያን እንዳኣሰራን፡ ገዳማት ኣንዳጸወን። ሞባእ ቤተ-መቐደስ እንዳዘመተን፡ ንህዝቢ ብዓጸቦ ኣንዳ መንቄሰን፡ ሓዲሽ ወለዶ ኩነ ኣኢሉ ኣንዳምከንን፡ ባርባራዊ መግዛጢ ዘካይድ ዘሎ፡ ንሱ ሕጊ-ኣልቦ ጭፍራ ኣኢህግዲፍ እዮ። እቲ ብኸምዚ ኣገባብዚ ዝገዝእ ዘሎዮ እምብኣር “መንግስቲ ኤርትራ” ተባሂሉ ዝጽዋዕ ዘሎ። እታ ብኸምዚ ኣገባብ ትግዛእ ዘላ ኣምብኣርያ ሃገርና ኤርትራ ትብሃል ዘላ።

ውድባትን ሰልፍታትን፡

ዓቕምታቶም ኣወሃሂዶም ለውጢ ክመጽእ ዝኸኣል መደብ ዘይብሎም፡ ዘይንጹር ስትራቴጂ ዝሓዙ ልሙሳት ደምበ ተቐውሞ ዘለዎ ሃገርያ ዘላትና። ብጉነጽ ዘይኮነስ ብሰላማዊ መንገዲ ጥራይ ንምልጋስ ንቃለስ ኣሎና፡ ዝብሉ ሰልፍታትን ውድባትን ዘለዎ ሃገርያ ዘላትና። ህዝቢ ምስልምና ጥራይ ተወጺዑ፡ ዝብሉ ውድባት ዘለዎ ሃገርያ ከኣ ዘላትና። ብፍላይ ብሔር ከኖማን ዓፋርን ተውጺዑ ዝብሉ፡ እንዳበሉ መሳርሒ ባዕዳውያን ኮይኖም ብረት ሓዞም ከለል ዝብሉ ውድባት ዘለዎ ሃገርያ እምብኣር ዘላትና።

ምሁራት

ታሪኽ ኤርትራ ፈቲሾም፡ ንህዝቢ ሓቂ ምሃርም፡ ብትብዓት ሓባራዊ ፍታሕ ንኸመጽኡ ዘይቃልሱ፡ ሃገራዊ ኒሕ ዘይብሎም ምሁራት ዘለዎ ሃገርያ ዘላትና። ብስለላ መርበብ ተወዲዖም፡ ኣብ ክንዲ ንህዝቦም ብስወር ንረብሓ ባዕዳውያን ዝጻዩ ምሁራት ዘለዎ ሃገርያ ዘላትና።

መርበብ ሓበሬታት

ህዝቢ ንመሰሉ ዝልግላሉ ዕድል ዝፈጥር ሓበሬታ እንዳዘርግሑ፡ ፍታሕ ህዝቢ ኤርትራ ዝርከበሉ ባይታ ኣብ ክንዲ ምፍጣር፡ ንፋሺታዊ ኢሲያስን ሰዓብቱን ሓዲሽ ትንፋስ ዝሰኸዕ፡ ፕሮፓጋንዳ ንምምዘርጋሕ ዝቀዳደማ መርበብ ሓበሬታታት ዘለዎ ሃገርያ ዘላትና። ኣብ ህንጻ ሕግን ህንጻ መንግስትን ዘይብሉ ሃገር፡ ሓይሊ ምክልኻል ከምዘየሎ እንዳኣመና፡ ነቲ ንኢሲያስ ዝሕሉ ዘሎ ሰራዊት፡ “ምክልኻል ሓይልታት ኤርትራ፡ ንኢሲያስ መኪቱ ክቕይር ይደሊ ኣሎ”። ዝብል ብዘይመጽናዕቲ ዝተረኸበ ሓሶታትን ፕሮፓጋንዳን ዝፍንዎ መርበብ ሓበሬታታት ዘለዎ ሃገርያ ዘላትና። እቲ ውድብ ልሙስ ክነሱ፡ ኣብ ክንዲ ንህዝቢ ዘንቅሓ፡ ነቲ ልሙስ ውድብን ትንፋስ ዝሰኸዕ ፕሮፓጋንዳ ዝነዝሓ መርበብ ሓበሬታት ዘለዎ ሃገርያ ዘላትና።

ኣብ ወጻኢ ተሰዲዶ ዝነበር ህዝቢ

ዓዱ ንኸመላለስን መሬትን መረባዕን ንኸገዝእን 2% እንዳኸፈለ፡ ምስ ፋሺታዊ ኢሲያስ ተወዲቡ፡ ንዕድመን ስልጣንን ፋሺስታዊ ኢሲያስ እንዳኣናውሑ፡ ሃገር ጠፊኣ እንዳበለ ክቕዝም ዝውዕል፡ ኣብ ወጻኢ ተሰዲዶ ዝነበር ኤርትራዊ ህዝቢ፡ ዘለዎ ሃገርያ ዘላትና። “ግቡእኻ እንተድኣ ከፊልካ፡ መሰልካ ከኣ ትረክብ” ዝብል፡ ብዘይካ ኣብ ኤርትራ ኣብ ኩለን ሃገራት ዓለማት ዝሰርሕ ዘሎ ሕጊዮ። ትርጉሙ ድማ ካብቲ ማሃያኻ ቀረጽ

ንመንግስቲ እንተድኣ ከፊልካ፡ መሰል ሕክምናን መሰል ትምህርትን፡ መሰል ንግድን መሰል ማሕበራዊ ረብሐታትን ወዘተ... ትረክብ ማለትዮ። እንተውሓደ'ውን ርሃጽካ ቅጫ ትበልጻሉ መሰል ትረክብ። ኣብ ኤርትራ ግን ግቡእካ ከፊልካ መሰልካ ኣይትረክብን ኢኻ። ነዚ ዘይርድኡ ኣብ ወጻኢ ዝነብሩ ሓፋሽ ውድባት ኤርትራውያን ይኹኑ፡ ኣባላት ማሕበረ-ኮማንዶ ዘለዎ ሃገር'ያ እምብኣር ዘላትና። ኣብቲ ተሰዲዶም ዝነብሩሉ ሃገራት ቀረጽ ኣንዳከፊሉ ክንሰም፡ ኣብ ኤርትራ ድማ ግቡኩም ክፈሉ ኣንዳተባህሉ መሰል ግን ዘይርከቦ 2% ዝኸፍሉ ህዝቢ ዘለዎ ሃገር'ያ ዘላትና። ብሕልፊ ኣብዚ እዋንዚ ድማ፡ ኣስመራ በጺሖም ምስተመልሱ፡ ሃገር ጠፊኣ ኣንዳበሉ ኣውያት ክእውይዩ ዝስምዑን፡ ንፋሺስታዊ ኢሲያስ ድማ ትሓቢኦም ክራገሙ ዝውዕሉን ደቂ-ሃገር ዘሉ'ያ ሃገር'ያ ዘላትና።

እዎ ሕጂኸ ኣንታይ ድኣ ይገብር? ንዝብል ሕቶ፡ እዞም ኣብ ላዕሊ ዝተጠቐሱ ነጥብታት፡ ብግቡእ ተፈቲሾም ብሓቂ ዝጻይሉ መንገዲ ክኸፈት ኣለዎ። ብድሕርዚ ድማ ነቲ በኸሩ ዘሎን ግን ከኣ፡ ሕቶ መሪሕነት ንድሕሪት ገዲፍካ፡ ሕቶ በለጽ ፎእ ኢልካ፡ መሰረታዊ ፍታሕ ከምጽእ ዝኸእል ሕቶ ጥርናፊ፡ ግድነት ክትምልስ ክትበቅዕ ኣለካ። ብኸምዚ ማላዚ እዩ እምብኣር፡ ሕቶ ድሕነትካን ህዝብኻን ንቕድሚት ክስራዕ ዝኸእል። ስለዚ እቲ ኣንኮ እዋናዊ ሃገራዊ ሕቶ ክምለስ ዝኸእል፡ ካብ ታሕቲ ናብ ላዕሊ ውደባ ኣካይድካ፡ ጥራይ እዩ፡ ነዚ ፋሺስታዊ ጉጅለ ኢ.ህ.ግ.ዲ.ፍ.ዚ፡ ካብ ሰሩ ዝምሓወሉ ባይታ ክፍጠር ዝክእል። ንጹር ማላን ስትራተጂን ኣውጺእካ እዩ፡ ኣብ መቐብር ጉጅለ ኢ.ህ.ግ.ዲ.ፍ.፡ ብሓጋጊን ፈጻምን ፈራድን ኣካል ዝቐየድ፡ ፍትሓዊን ዲሞክራሲያዊን ምሕደራ ክቐውም ዝኸእል።

ህዝቢ ኤርትራ ሕሉፍ ጸገማቱ ፈቲሹን ገምጊሙን፡ ብሓዲሽ መንፈስ ምስዝውደብ ጥራይ እዩ፡ ውዲት ጸላእቱ ኣፍሺሉ፡ ካብ ኣርዑት ኢ.ህ.ግ.ዲ.ፍ. ክገላገል ዝኸእል።

ዓወት ንህዝቢ ኤርትራ!